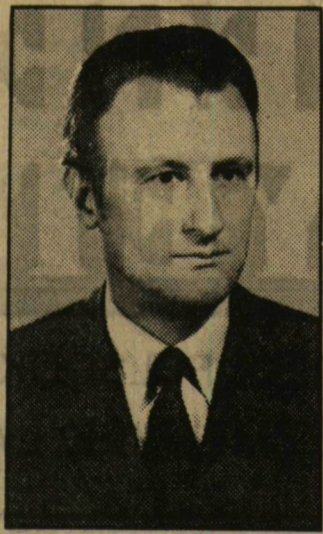

A kiválók egyike

Dr. Szónoky Miklós, a JATE Természettudományi Kar Földtani és Őslénytani tanszékének adjunktusa egyike annak a nyolc oktatónak, akik az egyetem hallgatóinak szavazata alapján a Kiváló Oktató elismerő oklevélben részesültek.

A kiváló oktató elismerés alighanem e szándék sikerét jelzi.

Szónoky Miklós 46 éves, 1962-ben végezte el az egyetemet földtan-földrajz szakon. 1968-ig olajkutató geológusként dolgozott, s ekkor lett a tanszék munkatársa.

Ezek szerint nem egyetlen álma volt, hogy oktató legyen.

Amikor diplomát szereztem, a hatvanas évek elején, akkor az iparnak, elsősorban az olajiparnak, különösen nagy szüksége volt geológus szakemberekre. Most utólag visszagondolva azt is kell mondanom: szükségese és hasznosak voltak az ott eltöltött évek, hiszen ez a meglehetősen kemény világ szemléletet adott, fejlesztette ember- és önismeretemet. És nagy megtiszteltetésnek tekintetem, hogy az iparból visszahívtak tanítani.

Ez a néhány éves kiesés nem nehezítette meg oktatói indulását?

Az ipari munka során bányászokkal dolgoztam együtt, s az utolsó időszakban volt olyan periódus, amikor mi, huszoneves fiatal vezetők több mint kétszáz embert irányítottunk, de nyilvánvaló, hogy az emberekkel való foglalkozásnak egy másfajta típusa, mint az oktató és hallgató közötti viszony. A tanszékre visszakerülve szinte mindent előlről kellett kezdenem. Egyik mélyvízből a másikba kerültem, és a kinti, ipari embert át kellett nevelnem, hogy elfogadható tanárember is legyen.

lió évtől az 1,8 millió évig terjedő időszak leleteit „fura kálgatom, kalapálom és nézegetem”.

Gondolom, ez a hallgatók számára is izgalmas, népszerű téma.

A földtan alapozó tárgya, így mi elsők között találkoztunk a hallgatókkal, akik nyilván élvezik a tárgy kép- és anyagszerűségét; hogy „kutyahajigáló” kövekkel dolgozzunk. A tudományunk oknyomozó mivolta, hogy tehát a rendelkezésünkre álló mozaikokból kell rekonstruálnunk a képet, ez mindenkinek szórakoztató, érdekes lehet, de a kutatások, kísérletek nem öncélúak, hogy milyen volt a hajdani környezet, hogy mit és miért foglal magába a kőzet — ezt azért vizsgáljuk, hogy az iparnak információt tudjunk adni. Tulajdonképpen sajnálatos is a hallgatók ilyen mértékű rácsodálkozása a tárgyra, hiszen ez azt jelenti, hogy a középiskolában alig valamit tanultak geológiából, paleontológiából, pedig ezeknek az ismereteknek világképalakító szerepük lehet.

Mennyire érzékelhető a személyes népszerűség?

A bizalom közele. Amikor megkaptam a hírt, hogy engem részesítettek ebben az elismerésben, elkezdtem gondolkodni, hogy mit jelent ez? Azt hiszem, most már tényleg el kell kezdenem dolgozni, meg kell próbálnom elviselhető oktatóvá válnom. De a viccen kívül, valóban nagyon büszke vagyok a Kiváló Oktató címre, örülök, hogy a sok arra érdemes kolléga közül én lehettem azok egyike, akiket kiválasztottak erre, de ettől még nem gondolom magam a kar legjobb tanárának.

1.

Építőtábor, gólyabál, TSÜLÖK...

Ezen sorokban pedig tekintünk át milyen rendezvények voltak, vannak, illetve lesznek a tanárképző főiskolával kapcsolatosan ez időben.

Volt tehát: négyhetes nyári építőtábor, melynek munkájában 50 külföldi hallgató vett részt, azaz 20 lengyel, 15 NDK-beli, 10 bolgár és 5 csehszlovák. Az építőtábor megszervezése évek óta hagyomány a főiskolán; a hallgatók az ideén a kiskunhalasi állami gazdaságban dolgoztak.

Augusztus utolsó tíz napjában a Somogyi-könyvtárral közös szervezésben olvasótábor nyílt az elsőéveseknek. A tábor szerepe városismertetési, szórakoztató és persze olvasótábori volt, eléggé érdekes programokkal: sétahajózás a Tiszán, előadások meghallgatása, teniszoktatás, fél napos túra Mártélyra.

A gólyatábor szeptember első három napjában üzemelt, s keretében a hallgatók tájékoztatást kaptak a főiskolai elvárásokról, megismerkedtek a tanszékkel, a főiskolán folyó, tanulmányi munkán kívüli tevé-

kenységgel, a várossal. Szórakozási lehetőségek is voltak: táncház, polcasinó, filmvetítés, video-klub, koncert, a zárónapon pedig sportversenyek, vetélkedő és disco.

Jelenleg: nincs semmi.

Lesz viszont nyílt atlétikai bajnokság, kifejezetten testnevelésszakos hallgatók számára. Színhely a Tonolya-sor, az időpont pedig október 10., tehát csütörtök, délután.

A főiskola gólyabálját október 25-én pénteken 19 órai kezdettel rendezik meg a Hungária Szálló termeiben. Érdeklődni a KISZ-bizottságon lehet.

A fő szám viszont kétségtelenül a TSÜLÖK (etim.: tréfás szültségek) című játékos szellemi és ügyességi vetélkedő, melynek időpontja ez évben okt. 11., 13 óráig, 20 óráig. Utána disco, s ezzel párhuzamosan filmvetítés. A színhely jó idő esetén az újszegedi Szabadtéri színpad, egyébként pedig a Sportcsarnok lesz. A rendezvényre, melyen Csongrád megye összes felsőfokú tanintézménye részt vesz, négy

csapatot állítanak ki: egyet-egyet a SZOTE, a JATE és a JGYTF; a többi (az élelmi-szeripari, egészségügyi, zeneművészeti főiskolák, s a vásárhelyi állategészségügyi főiskola) összevont csapatot alkot. A csapatok nevét év-ről-évre különböző témakörökből választják ki. A SZOTE csapatának neve az idén „Bánk bán és Melinda” lett, a JATE gardájáé, „Othello és Desdemona” a tanárképző főiskoláé, „Rómeó és Júlia” az összevont csapaté meg „Kékszakállú herceg és Judit”. Eppen ezzel kapcsolatos az egyik előfeladat: e témákat kell tetés szerint átdolgozni, de ha egy mód van rá, úgy, hogy némileg tükrözzék a csapatok saját intézményének életét.

A játékos vetélkedő győztes csapata nem mást fog nyerni, mint egy fémből készült, jól megtermett tsülköt. Ezt egyébként — immár két éve — a Tanárképző Főiskola birtokolja, mely intézmény ez úton is felhívással fordul a Csongrád megyei felsőfokú oktatási intézményekhez: tessék versenyezni!

F. CS.

Néminemű sopánkodások másoknak javára

/első sopánkodás/

Pfuj, újságírók — mondta ismerősöm anno tegnap, és még köpött is egyet hozzá —, rosszabbak, mint a burgonyabogár, az almaeszetény, a szőlőlevélsodró cincér, meg a borsózsizsik együttvéve. Ja, majdnem kifelejtettem a halálfejes lepke hernyóját, főlháborító, hogy szóltál.

Akartam — mondtam —, de mi bajod van nekem az újságírókkal? Megkergették az utcán?

Semmi bajom velük az égvilágon. Egyszerűen mérges vagyok: be akartam verni egy szöveget a falba, és csak akkor vettem észre, hogy fordítva tartom, mikor kiderült, hogy nem a falba fúródott bele, hanem a kalapácsfejbe... Ilyenkor szidnom kell valakit vagy valakit, attól elszáll a mérgelem.

Még a bibliai idők táján volt szokásban Tisri hónap 10. napján fekete bakot kergetni a pusztába azon egyszerű oknál fogva, hogy kiengesztelje Istent a nép egész évben elkövetett bűneiért (lásd még: vétség, gaztett, hiba, gondatlanság, ballépés, disznóság). Alkalomadtán érdemes lenne ezt a szokást fölújítani: valamelyik tévesből szerezni egy fekete bakot, s kikergetni pl. a Topolya sorra, mert amíg ilyen nincs, elkerülhetetlen, hogy az egymástól legcsekélyebb mértékben is eltérő emberek egymást kergették ki a világból. E tén nem kell messzire mennünk, naponta hallhatjuk, ha van fülünk: az egyetemisták „Furkó Ferkó”-nak mondják a főiskolást, ugyanakkor a főiskolások szerint az egyetemisták jelentős hányada bölcészgörcsny, sőt... A SZOTE-s lenézi a JATE-st, a JATE-s lenézi a SZOTE-st, abban azonban megegyeznek: ha lenne egy szabad hétvégük, a JGYTF-et ezalatt föltétlenül elvégeznék... Sok sikert!

Persze, nemcsak a diákok köréből ismerős ez a viselkedés, marja egymást mindenki szakmán kívül és belül, még szerencse, hogy táboraik többnyire megosztottak, mint a feudális seregek, s így totális sikert ritkán érnek el, de legalábbis nincsenek szem előtt. Annál

látványosabb támadás zúdul azonban néhány exponált foglalkozás képviselőire (lásd még: vértanú). Ilyen például a tanár, az orvos, a rendőr, s — újabban egyre inkább — az újságíró.

Mert milyen is az újságíró?

Az újságíró nagyképű, az újságíró beképzelt, az újságíró cinikus. Szenzáció- és élvhajhász. Az erkölcsöket nélkülözi, kocsmába jár, ahol (ellentétben másokkal) be szokott rúgni. Kapkodó és felületes, lelkiismerete nincs neki. Berug. (Mit és kinek?) Mások kárára szellemeskedik és gunyoroskodik. (Főlháborító: a szeme már olyan vörös az irástól, akár egy albinó házinyúlé, és még van kedve gunyoroskodni.) Az ember szavait szándékosan félreértelmezi. A dolgok felszíne érdekli csak, mögéjük látni nem akar. (Mert többnyire ugyanis tudja, mi van mögötte.) Annak örül, ha rosszszat mondhat, a visszásságokon kéjjel lovagol. Reggel reggelizik, dében ebédel, este vacsorázik. Aludni is szokott, szemét ilyenkor lehunytja. Alvás után fölébred. (Jól mondom?) Összefoglalva: élni merészel, ami abszurdum.

Vigasztalódjunk: a statisztika szerint általában korán meghal, ellentétben a többi emberrel, akik viszont halhatatlanok (lásd még: istenek).

Bemegyek egy helyre, ahol diákok élnek. — Halló, jön-e csak vissza azonnal! — visít utánam a portás. — Mit akar itt, ki maga? — Elmondom: néhány hallgatóval szeretnék beszélni abból a célból, hogy...

Aztán írása van-e hozzá? Mutassa! — Előkapom minap készült megbízólevelemet, büszkén lebegtetem...

Igazolványt is! Nézi, nézi az igazolványt,

lapozgatja, forgatja, végül megszólal:

— Ez nem maga.

— Hát persze, hogy nem. Ez csak a fényképem.

●

Riportot készítettem a nyáron egy balatoni ifjúsági táborról. A dolog eléggé nehézkesek tűnt, tekintve: potenciális riportalanyaim — általában csinos hölgyek — eleve azzal kezdték, hogy szóba sem álltak velem. Szerencsétlenkedtem egy darabig, végül nagy szorongatásban odamentem a tábori titkárnőhöz: — Tessek már csinálni valamit, kezeskóloom, mert mindjárt ránk sötétedik, sőtében pedig nem látok írni. — Így történt hát, hogy megszólaltak a hangszórók és még a túliparton is ezt lehetett hallani háromszor egymás után: „Figyelem! Megkerünk négy-öt, maximum hat-hét Szegedről jött táborlakót, azonnal jöjjen a stúdióba, interjúkészítés céljából!” A zsvajgó tábor elnémult, mint a világ napfogyatkozásakor, és a stúdió előtt megjelent ötven ember. — Itt valami nagy baj lesz — ingatta a titkárnő szép fejét —, Szegedről ugyanis ebben a turnusban összesen csak heten jöttek. Ezért is mondtam be maximumként a hetet.

— Hol az újságíró? — zúgta a tömeg, s a táborvezető szóltalanul mutatott rám, jelezve: idekértem őket, most már csináljak velük, amit tudok. Aztán, micsoda véletlen, a sokadalomban észrevettem egy ismerőst (két utcányira lakik tőlünk), ő is meglátott engem, és... — Ja, csak te vagy az? — legyintett egyet ezeréves gyakorlattal, s kifurakodott az ajtón. Igen, úgy tűnik: a hiba kizárólag bennem van. Az emberek nem utálják az újságírókat.

Sőt, imádják őket.

(FARKAS)

Egy fölmérés tapasztalatai

Tíz féléves oktatás a GYTK-n

A szegedi orvosegyetemen régóta gond, hogy a kilenc féléves gyógyszerészképzés már nem elegendő ahhoz, hogy minden szempontból képzett, a modern igényeknek megfelelő „patikusok” hagyják el az intézményt. A helyzetben az a legfurcsább, hogy Magyarországon azután szüntették meg a tíz féléves oktatást a gyógyszerésztudományi karokon (1949), hogy azt a Szovjetunióban bevezették (1947). Ugyanakkor ma már minden fejlett tőkés és szocialista országban öt teljes évet fordítanak a képzésre. Természetesen ez nem holmi formális kérdés, hiszen az új tantárgyakat és a diplomamunka intézményét csak úgy lehetne beindítani, ha egy fél évvel megtoldanák, pontosabban kiegészítenék az oktatásra fordított időt.

Mindezt két okból is nyugodt lelkiismerettel vázolom: egyrészt dr. Kata Mihály docens, a SZOTE Gyógyszerésztudományi Karának dékánhelyettese szolgált ezzel a felvilágosítással, másrészt az 1984. júniusban kiadott Az egészségügyi felsőoktatás fejlesztésének irányelvei című minisztériumi dokumentumban is ez olvasható: „indokolt a képzési idő fél évvel történő meghosszabbítása.”

Ez utóbbi gondolat találkozott a gyógyszerésztudományi karok igényeivel, s így átfogó tervet dolgoztak ki a szegedi intézményben is az oktatás korszerűsítésére. Az állami- és pártvezetés, a szakszervezet és az ifjúsági szövetség bevonásával széles körű fölmérést,

tájékozódást és tájékoztatást végeztek el a karon, amelyek eredményeit várhatóan már a közeljövőben beinduló tíz féléves képzésben tapasztalhatják oktatók, hallgatók egyaránt.

A KISZ kari vezetősége az oktatás helyzetéről és az igények felmérése érdekében kérdőívet készített, amelyet megkapott az intézmény minden hallgatója és oktatója. Egy-egy kérdésre adott válasz nem lehet érdektelen olvasóink számára sem, hiszen tanulságaik a kar határain kívül is érvényesek lehetnek, sőt maga a fölmérés ténye is figyelemre méltó.

A válaszadók túlnyomó többsége a tíz féléves képzési időre szavazott. A felvételi tárgyak között mind az oktatók, mind a hallgatók a biológia mellett — a fizika helyett — a kémiaírt tartják szükségesnek. Ez — azután is fontos, mert a tudományegyetemről sok biológia-kémia szakra jelentkező átirányítható lenne a GYTK-ra.

Köztudott, hogy a gyógyszerészhallgatók a végzés után hálózati, ipari és klinikai munkát látnak el, ezért szükséges a graduális időn belüli szakosodás. A fölmérés szerint a hallgatók nagy része szimpatizál a szakosodás lehetőségével.

A megkérdezettek többsége nem tartja megfelelőnek a karon folyó nyelvoktatást. A már említett irányelv (kék füzet) kategorikus ki-

jelentéséhez („Egyetemi szinten egy idegen nyelvből a diplomát megelőzően állami nyelvvizsgát kell szerezni.”) dr. Kata Mihály a következőket tette hozzá: „Az egyetemnek nem kötelessége, hogy az általános és középiskolai tanítás hiányát pótolja.” Valóban, a nyelvoktatás megoldatlan kérdésnek tűnik az egész magyar felsőoktatásban. A dolgok mai állása szerint, ugyanis a nem megfelelő követelményrendszer miatt nyelvtudást — és ezzel a doktori címre való esélyt — az mondhat magáénak, aki különösen kitarja szorgalommal vállalja a magányos utat.

Térjünk vissza a fölmérés eredeti céljához, a tíz féléves oktatás előkészítéséhez! Ennek bevezetése lehetővé teszi az óraszám csökkentését, az 1972-es reform kapcsán megszüntetett anatómiaoktatás visszaállítására, új tárgyak indítására (a gyógyszer és a környezet viszonyát taglaló biofarmácia, betegségismeret, klinikai laboratóriumi ismeretek, állatgyógyászati ismeretek, gyógyszerészi biotechnológia, orvosi és fogászati műszerek és készítmények ismerete, gyógyszerésztörténet, a három, szakosodást szolgáló tárgy) és a diplomamunka elkészítésére.

Ez az új képzési forma minden bizonnyal könnyíti majd a hallgatók leterheltségén, és ugyanakkor olyan elméleti és gyakorlati ismeretekkel bővíti tudásukat, amelyek mindannyiunk számára haszonnal lesznek.

D. I.